

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Požitek z dovolené jako esenciální účel smlouvy o zájezdu

Období letních měsíců je přirozeně nejvíce zájezdy zatíženým obdobím v roce. S touto skutečností však vyvstává nespočet problémů na straně pořadatelů zájezdů, a taktéž jejich zákazníků. Průřezem rekodifikací soukromého práva v České republice nalézáme historické základy právní úpravy samotného zájezdu, která byla do našeho právního řádu reflektována v dosavadní podobě prostřednictvím směrnice Rady 90/314/EHS o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy.

Prvotní otázkou ve světle smlouvy o zájezdu je aplikace ustanovení části V. zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „NOZ“) o ochraně spotřebitele, jelikož dle dikce zákona samotného[1] se pořadatel zájezdu považuje za podnikatele. V korelaci s ustanovením §5 a §420 NOZ docházíme do sféry nevyvratitelné právní domněnky v osobě podnikatele respektive pořadatele zájezdu, byť tento nedisponuje oprávněním k takovému podnikání a současně „*na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku.*“[2]

Jakým způsobem se však vyrovnat s neočekávanými okolnostmi, jejichž důsledkem zákazník ztrácí tzv. *požitek z dovolené*? Na první pohled se nabízí aplikace ustanovení § 2537 a násl. NOZ, která pokrývají vady zájezdu společně s možnostmi nápravy takových nežádoucích skutečností ze strany pořadatele. Ke skutečnému problému však dochází v okamžiku nevole pořadatele zájezdu taková opatření přijmout a ustanovení zákona jako takového na nastalé okolnosti aplikovat. Poškozený zákazník se tak se svým nárokem v nejlepším případě obrátí na pojišťovnu, popřípadě na soudní orgán, aby ve věci spravedlivě rozhodnul.

V otázkách náhrady škody ze strany pořadatele zájezdu se pokusím zformulovat byť obecné závěry z reflexe zahraniční judikatury resp. soudních rozhodnutí soudů v členských státech Evropské unie. Nejpalčivější překážkou k naplnění tzv. *požitku z dovolené* je samotná informační povinnost ze strany pořadatele, jež má primárně zajistit obecné povědomí zákazníka o obstarávaném zájezdu a jeho vlastnostech. V samotné nabídce by neměl absentovat reálný popis zájezdu, a to včetně odrazu skutečné, nikoli nadmíru přikrášlené reality. Zákazník má právo být předem informován o změnách, které mohou v průběhu účinnosti smlouvy o zájezdu nastat. V případě pasivního přístupu ze strany pořadatele vzniká zákazníkovi nárok na náhradu materiální i nemateriální újmy.[3] Může se jednat o změnu letového řádu, jejíž nevědomostí dojde k samotnému zrušení zájezdu a nemajetkové újmě zapříčiněné ztrátou *požitku z dovolené*. Zákazníkovi je poskytována ochrana taktéž v oblasti klamavé nabídky postrádající ve svém jádru stěžejní prvky zamýšleného obsahu zájezdu. Pořadatel zájezdu musí v takové situaci poskytnout dostatečně explicitní informace týkající se potencionálního a lidskou vůlí neovlivnitelného nebezpečí[4]. Zákazníkovi vzniká právo odstoupit od smlouvy již před samotným zahájením zájezdu.. Pokud vyšší moc ovlivní pobyt zákazníka v průběhu tohoto zájezdu, má tento nárok na náhradu škody, která za působení vis maior vznikla.[5] Náhradu škody však zákazníkovi nelze přiznat absolutně, avšak je nezbytné tuto posuzovat s ohledem na individuálně určené skutečnosti nastanuvší prostřednictvím vis maior. Náklady, které zákazníkovi vznikly, musí být přiměřené okolnostem, za nichž byly vynaloženy. Pro případ zemětřesení například nelze požadovat náhradu veškerých nákladů, které daná skutečnost zapříčinila, ale pouze náklady situaci odpovídající.[6] Judikatura se však taktéž přiklonila k závěru, kdy pořadatel zájezdu neinformoval

zákazníka o podstatných náležitostech zájezdu zahrnujících kvalitu ujednaného ubytování. Zákazníková představa ubytování v hotelu jisté kvality se neslučovala s finální reálnou kvalitou ubytování při příjezdu, přičemž pořadatel informace ohledně kvality ubytování zákazníkovi před odjezdem neposkytl. „*Odvolací soud s odkazem na směrnici 90/314/EHS rozhodl, že poskytovatel je povinen zákazníkovi zaplatit náhradu nákladů, které mu vznikly v důsledku změny hotelu, neboť jej před odjezdem dostatečně neinformoval (zákazník byl nucen zůstat v pětihvězdičkovém hotelu na vlastní náklady).*“[7]

Dovolená je neoddělitelnou kratochvílí snoubící se s letními měsíci. Zákazník a pořadatel od sebe navzájem očekávají dodržení smluvních povinností bez jakéhokoli porušení. Pomineme-li možnou úpravu pojištění požitku z dovolené, je pořadatel zájezdu „*povinen nahradit škodu spotřebiteli, pokud spotřebitel v důsledku nesplnění povinnosti poskytovatele ztratí požitek z dovolené nebo pokud mu byl zájezd zrušen.*“[8] Účelem, k němuž smlouva o zájezdu primárně směřuje, je ve své podstatě právě onen požitek z dovolené. Zákazník je nositelem plné ochrany svých práv a nároků na plnění smluvních povinností pořadatelem zájezdu, nebo v souvislosti se zájezdem, a to bez jejich byť nepatrného porušení.[9]

Jiří Bálek,

student Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

e-mail: jiri.balek@icloud.com

[1] § 2523 odst. 1) zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „NOZ“)

[2] §420 odst. 1 NOZ

[3] Tribunale Monza (Itálie) ze dne 16. 5. 2003, sp. zn. 1617/2003

[4] Vis maior

[5] BGH (Německo) ze dne 15. 10. 2002, sp. zn. X ZR 147/01

[6] Audiencia Provincial Madrid (Španělsko) ze dne 28. 6. 2004, sp. zn. 590/2004, Bartolomé and Juana proti Royal Vacaciones S. A.

[7] Supreme Court of the Republic of Lithuania (Litva) ze dne 10. 5. 2010, sp. zn. 3K-3-201/2010

[8] Gerechtshof Hertogenbosch (Nizozemsko) ze dne 15. 3. 2011, sp. zn. HD 200.055.912, X proti Promosun Tours Nederland BV

[9] Rozsudek NSS ze dne 15. dubna 2013, sp. zn. 7 As 61/2011

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)